

ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขพระราชบัญญัติ

อาวุธปืนของไทย

Problems, Obstacles and Guidelines for Amending the Firearms Act of Thailand

ภาคิน โชติเวศย์ศิลป์^{1*} | Phakin Chotiwetsin

Abstract

This article aims to study the problems and approaches to amend the Thai Firearms Act, with a documentary research method. The study found that 1) problems and obstacles to gun control, controlling the possession and use of firearms according to the current law is inappropriate, 2) problems and obstacles to the law on obtaining and using firearms permits, requiring the license to be valid all the time when the licensee owns a firearm is inappropriate, 3) problems and obstacles in the absence of a law requiring the storage of firearm details, lack of information to prove firearms and ammunition used in the commission of crimes, and 4)

¹ รองศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา; Assoc. Prof., Program in Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

*Corresponding author email: pakin_ch@hotmail.com

รับต้นฉบับ: 1 พฤศจิกายน 2565 ปรับแก้ต้นฉบับ: 18 พฤศจิกายน 2565 รับลงตีพิมพ์: 30 พฤศจิกายน 2565

DOI:

problems and obstacles to carrying firearms, firearms are carried in public places without permission. As for the solution to the problem according to the intent of the Firearms Act of 1947, it was found that 1) approaches to solving problems and obstacles to gun control, firearms should be classified as dangerous substances by studying foreign gun control laws, 2) guidelines for resolving problems and obstacles in the law regarding permission to possess and use firearms, a new announcement should be issued on the appointment of registrars, officials, and officers under the Firearms Act, 3) approaches to solving problems and obstacles in lack of law of requiring the storage of details of firearms, the law should be amended to include the storage of bulletproof identity, and 4) guidelines for resolving problems and obstacles in carrying firearms, new firearms carriers must obtain a firearm purchase permit, a mental health medical certificate, and a conduct certificate.

Keywords: Firearms Issue, Firearm Barriers, Thai Firearms Act

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขพระราชบัญญัติอาวุธปืนของไทย ด้วยวิธีการวิจัยเชิงเอกสาร ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัญหาอุปสรรคการควบคุมอาวุธปืน การควบคุมการมีและใช้อาวุธปืนตามกฎหมายในปัจจุบันยังไม่เหมาะสม 2) ปัญหาและอุปสรรคกฎหมายเกี่ยวกับการขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืน การกำหนดให้ใบอนุญาตมีอายุตลอดเวลาที่ผู้รับใบอนุญาตเป็นเจ้าของอาวุธปืนยังไม่เหมาะสม 3) ปัญหาและอุปสรรคไม่มีกฎหมายกำหนดให้มีการจัดเก็บรายละเอียดของอาวุธปืน ไม่มีข้อมูลในการพิสูจน์อาวุธปืนและปลอกกระสุนปืนที่ใช้ในการกระทำความผิดตามกฎหมาย และ 4) ปัญหาและอุปสรรคการพกพาอาวุธปืน

มีการพกพาอาวุธปืนไปในที่สาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาต สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามเจตนารมณ์พระราชบัญญัติอาวุธปืน พุทธศักราช 2490 พบว่า 1) แนวทางการแก้ไขปัญหาคือการออกประกาศควบคุมการครอบครองอาวุธปืน ควรมีการบัญญัติวัตถุประสงค์ที่เป็นอันตรายให้เป็นอาวุธปืนโดยศึกษากฎหมายควบคุมอาวุธปืนของต่างประเทศ 2) แนวทางการแก้ไขปัญหาคือการออกประกาศกฎหมายเกี่ยวกับการขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืน ควรมีการออกประกาศฉบับใหม่ในเรื่องแต่งตั้งนายทะเบียน เจ้าพนักงาน และเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน 3) แนวทางการแก้ไขปัญหาคือการออกประกาศกฎหมายกำหนดให้มีการจัดเก็บรายละเอียดของอาวุธปืน ควรแก้ไขกฎหมายให้มีการจัดเก็บอัตลักษณ์ข้อมูลหัวกระสุนปืน และ 4) แนวทางการแก้ไขปัญหาคือการออกประกาศกฎหมายกำหนดให้มีการตรวจสุขภาพจิตและมีผู้รับรองความปลอดภัย

คำสำคัญ: ปัญหาอาวุธปืน, อุปสรรคอาวุธปืน, พระราชบัญญัติอาวุธปืนของไทย

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อาวุธปืนโดยสภาพเป็นอาวุธร้ายแรง ส่งผลแรงต่อชีวิตและเกิดการฆาตกรรมหรือก่ออาชญากรรมเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย (มานิตย์ จุมปา และพรสันต์ เลี้ยงบุญเลิศชัย, 2552: 155) ประมวลกฎหมายอาญาซึ่งเป็นบัญญัติห้ามมิให้บุคคลกระทำการต่าง ๆ อันเป็นการละเมิดบทบัญญัติของกฎหมาย หากฝ่าฝืนต้องรับโทษทางอาญานั้นไม่ได้บัญญัติความผิดเกี่ยวกับอาวุธปืนไว้โดยตรง มีเพียงมาตรา 371 เท่านั้นที่กล่าวถึงเกี่ยวกับอาวุธปืนและหลักเกณฑ์การพกพาอาวุธปืนติดตัวตามมาตรา 371 แห่งประมวลกฎหมายอาญาและตามมาตรา 8 ทวิแห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 เกี่ยวกับปัญหาบทบัญญัติและการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งส่งผลต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม ข้อยกเว้นการพกพาอาวุธปืนติดตัวกรณีเมื่อมีเหตุจำเป็นและเร่งด่วนตามสมควรแก่พฤติการณ์ เป็นปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายและบางกรณีที่ต้องหาว่ากระทำความผิดฐานพกพาอาวุธปืน ตามมาตรา 8 ทวิ

พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 แต่ไม่เป็นการผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 371 ศาลไม่มีอำนาจสั่งให้ริบอาวุธปืนนั้น (สหพันธ์ หอมจันทร์, 2562: 89)

จากสถิติคดีอาชญากรรม พบว่า มีคดีประเภทความผิดที่มีความเกี่ยวข้องกับอาวุธปืน 20,000 - 30,000 คดี/ปี โดยอาวุธปืนที่ถูกนำมาใช้ในการก่อเหตุนั้นมีหลากหลายชนิด (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2564) การตรวจพิสูจน์อาวุธปืน พบว่าเป็นกลุ่มอาวุธปืนที่ไม่มีมาตรฐานด้านความปลอดภัย ประกอบกับเป็นการผลิตมิได้ใช้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต จึงถือได้ว่าเป็นอาวุธปืนเถื่อนตามข้อกำหนด ไม่ปฏิบัติตามมาตรา 8 ทวิ พระราชบัญญัติอาวุธปืน (มนตรี ดอนฟงไพโร, 2562: 5) นอกจากนี้ บทบัญญัติเกี่ยวกับการพกพาอาวุธปืน หลักเกณฑ์และวิธีการออกใบอนุญาตพกพาอาวุธปืนยังมีปัญหาเกี่ยวกับความไม่ชัดเจนของบทบัญญัติของการพกพาอาวุธปืน ปัญหาเกี่ยวกับลักษณะและวิธีการพาอาวุธปืนและความหมายของคำว่า “อาวุธปืน” ปัญหาเกี่ยวกับการพาอาวุธปืนไปโดยไม่ได้รับอนุญาต ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องข้อยกเว้นในเรื่องเหตุจำเป็นและเร่งด่วนตามสมควรแก่พฤติการณ์ ปัญหาเรื่องความเหมาะสมของบทลงโทษ ซึ่งการพกพาอาวุธปืนกระทบต่อความปลอดภัยของสาธารณะ กระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม และเป็นสาเหตุหนึ่งในการก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม มีโทษเบาว่าโทษการมีอาวุธปืนอันไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนไว้ เพื่อใช้ป้องกันตัวภายในบ้านหรือเคหสถาน และปัญหาเรื่องการกำหนดกฎ ระเบียบ เงื่อนไขเกี่ยวกับการยื่นขอใบอนุญาตมีอาวุธปืนติดตัว อันเกี่ยวกับคุณสมบัติและวิธีการขอมีใบอนุญาตมีอาวุธปืนติดตัว (บงกช เอกกาญจนกร, 2557: 3)

จากความเป็นมาและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัญหาอุปสรรค และแนวทางการแก้ไขพระราชบัญญัติอาวุธปืน และแนวทางในการแก้ไขปัญหาและเป็นข้อมูลในการป้องกันการก่ออาชญากรรมด้วยอาวุธปืนให้เป็นไปตามเจตนารมณ์พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิดดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคการควบคุมอาวูธป็น
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคกฎหมายเกี่ยวกับการขออนุญาตมีและใช้อาวูธป็น
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคไม่มีกฎหมายกำหนดให้มีการจัดเก็บลายละเอียดของอาวูธป็น
4. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการพกพาอาวูธป็น
5. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหตามเจตนารมณ์พระราชบัญญัติอาวูธป็น พุทธศักราช 2490

วิธีดำเนินการวิจัย

การสังเคราะห์เอกสารโดยการดำเนินการศึกษาแล้ววิเคราะห์หาหลักฐานจากแต่ละการศึกษามาตีความผลที่ได้จากหลักฐานการวิจัยทั้งหมดและนำเสนอผลสังเคราะห์ (Cooper, 2007) รูปแบบของการสังเคราะห์โดยสังเคราะห์เนื้อหาสาระเฉพาะส่วนที่เป็นข้อค้นพบของรายงานการวิจัย โดยใช้วิธีการสังเคราะห์ด้วยวิธีการบรรยายจะได้บทสรุปรวม ข้อค้นพบของรายงานการวิจัยที่นำมาสังเคราะห์โดยยังคงสาระของงานวิจัยแต่ละเรื่องไว้ด้วย การสังเคราะห์วิธีเชิงคุณภาพจะช่วยให้เข้าใจการวิจัยเชิงระบบได้ดี (สุวิมล ว่องวานิช, 2545; อุทุมพร จามรมาน, 2531; Gilson, 2014: 4)

ขั้นตอนการสังเคราะห์เชิงเอกสาร

1. ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารงานวิจัย เป็นการคัดเลือกงานวิจัยหรืองานวิชาการที่จะนำมาสังเคราะห์ ซึ่งต้องพิจารณาความน่าเชื่อถือของผลงานวิจัย สำหรับเกณฑ์การพิจารณาความน่าเชื่อถือของงานวิจัยหรืองานวิชาการที่จะนำมาวิเคราะห์ เช่น กรอบแนวคิดการวิจัย ระเบียบวิธีการวิจัย เป็นต้น
2. จัดหมวดหมู่งานวิจัยที่มีเป้าหมายเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขพระราชบัญญัติอาวูธป็น

3. วิเคราะห์เนื้อหาในงานวิจัย โดยจัดวางสาระของเนื้อหา (ประเด็นเดียวกัน) ไว้ในหมวดหมู่เดียวกันเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขพระราชบัญญัติอาวูธิป็น
4. นำเสนอข้อมูลผลการสังเคราะห์งานวิจัยเอกสารโดยใช้วิธีการนำเสนอแบบบรรยาย

ลักษณะของการสังเคราะห์เอกสาร

1. การสังเคราะห์ข้อมูลจากข้อมูลดิบ (Primary analysis) เป็นการวิเคราะห์และการสังเคราะห์ข้อมูลจากข้อมูลดิบที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมด้วยตนเอง จากเอกสาร ตำรา วารสาร แล้ววิเคราะห์จำแนกแยกแยะจัดหมวดหมู่แล้วสรุปผลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขพระราชบัญญัติอาวูธิป็น

2. การสังเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary analysis) เป็นการวิเคราะห์และการสังเคราะห์ข้อมูลจากข้อมูลที่มีผู้อื่นเก็บรวบรวมไว้แล้ว ซึ่งยังไม่เป็นสารสนเทศที่ตรงตามความต้องการที่จะใช้ สามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ต่อยอดเพื่อให้ได้สารสนเทศใหม่ตรงตามความต้องการ เช่น ข้อมูลจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานกฎหมาย กระทรวงมหาดไทย ข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

3. การสังเคราะห์งานวิจัย (Meta-analysis) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผลงาน งานวิจัย บทความวิจัย บทความย่อ งานวิจัย ฐานข้อมูลงานวิจัย ที่มีนักวิจัยอื่นได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ อธิบายเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขพระราชบัญญัติอาวูธิป็นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับการสังเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary analysis) เพียงแต่ข้อมูลชนิดนี้คือรายงานการวิจัยที่ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว

4. การสังเคราะห์จากฐานข้อมูลออนไลน์และอินเทอร์เน็ต เป็นการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เอกสาร ตำรา วารสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขพระราชบัญญัติอาวูธิป็น

ผลการวิจัย

การศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขพระราชบัญญัติอาวุธปืนมีผลการวิจัย ดังนี้

1. ปัญหาอุปสรรคพระราชบัญญัติอาวุธปืน พุทธศักราช 2490

1.1 ปัญหาอุปสรรคการควบคุมการมีและใช้อาวุธปืน ปัญหาแต่เดิมคนไทยมีสิทธิและเสรีภาพในการครอบครองซื้อขายอาวุธปืนได้อย่างเสรี ปัญหาอาวุธปืนที่มีอันตรายมาก และมีอำนาจทะลุทะลวงได้สูงเกินกว่าที่มนุษย์จะคาดได้ เช่น ยิงทะลุรถยนต์ ทะลุผนังบ้าน หรือแม้กระทั่งทะลุตัวมนุษย์เอง เป็นต้น จึงได้เกิดการกำหนดข้อห้ามไม่ให้มีการยิงปืน โดยไม่มีเหตุอันควรขึ้น (ทวิยศ ศรีเกต, 2559: 3) การควบคุมการมีและใช้อาวุธปืนตามกฎหมายอาวุธปืนของประเทศไทยในปัจจุบันยังไม่เหมาะสม ได้แก่ ปัญหาการใช้อำนาจดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ ปัญหาการเพิกถอนใบอนุญาตและการริบอาวุธปืน ปัญหาเกี่ยวกับการตรวจสอบและการลงโทษ การอนุญาตมีไว้ครอบครองและใช้อาวุธปืนเป็นอำนาจของเจ้าหน้าที่ในการใช้ดุลพินิจเพียงหน่วยงานเดียว โดยไม่มีมาตรการตรวจสอบการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจแต่อย่างใด จึงเกิดปัญหาการเลือกปฏิบัติ การใช้ดุลพินิจที่ไม่เป็นธรรม ก่อให้เกิดปัญหาการครอบครองได้โดยง่าย ขาดมาตรการการควบคุมการมีอาวุธปืนในครอบครอง ตลอดจนขาดกลไกการตรวจสอบการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐผู้มีอำนาจกับความชอบด้วยกฎหมายในการมีหรือใช้อาวุธปืนตามกฎหมาย (ชาติชาย วิริยะเจริญกิจ และสุรัสวดี แสนสุข, 2562)

1.2 ปัญหาและอุปสรรคกฎหมายเกี่ยวกับการขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืน ปัจจุบันสังคมไทยมีการใช้อาวุธปืนยังมีปัญหาที่ก่ออาชญากรรม ปัญหาการกำหนดผู้เป็นนายทะเบียนอนุญาตเกี่ยวกับอาวุธปืน ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 มาตรา 6 กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งนายทะเบียนและเจ้าหน้าที่อื่นและออกกฎกระทรวงในเรื่องต่อไปนี วางระเบียบการทะเบียน การขอและการออกใบอนุญาต ต่อมาประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง

แต่งตั้งนายทะเบียน เจ้าพนักงานและเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืนวัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2522) ข้อ 2 ได้กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งต่อไปนี้เป็นนายทะเบียน ได้แก่ อธิบดีกรมการปกครอง อนุญาตอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการจังหวัดในเขตจังหวัดอื่น นายอำเภอ และปลัดอำเภอ การพิจารณาอนุญาตโดยการกำหนดให้นายทะเบียนคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจในการพิจารณานั้น อาจมีความเชี่ยวชาญเพียงด้านใดด้านหนึ่ง ไม่มีความเชี่ยวชาญรอบด้านในการพิจารณาคุณสมบัติผู้ขออนุญาต ส่งผลให้การพิจารณาไม่ครอบคลุมคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตในทุกด้าน ทำให้การพิจารณาคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตไม่ครบถ้วนสมบูรณ์เท่าที่ควร การกำหนดคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตเกี่ยวกับอาวุธปืนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน กำหนดคุณสมบัติผู้ขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ตามมาตรา 13 วรรคหนึ่ง กำหนดห้ามมิให้ออกใบอนุญาตให้แก่บุคคล เช่น บุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกสำหรับความผิดตามกฎหมายลักษณะอาญา บุคคลยังไม่บรรลุนิติภาวะ บุคคลไม่มีอาชีพและรายได้ เป็นต้น แต่ไม่ได้กำหนดให้ครอบคลุมถึงคุณสมบัติด้านสุขภาพจิตว่าผู้ขออนุญาตเป็นผู้มีสภาพจิตปกติและไม่มีสารเสพติดในร่างกายที่ผู้ขออนุญาตต้องผ่านการรับรองโดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ หรือมีการฝึกอบรมวิธีการใช้งาน การดูแลรักษาการเก็บและรักษาอาวุธปืน จากหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญยื่นประกอบคำขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน เนื่องจากกฎหมายมีการบังคับใช้มาเป็นระยะเวลาอันยาวนานและยังไม่ได้แก้ไขให้มีความสอดคล้องกับสังคมในปัจจุบัน ไม่ได้กำหนดการต่อใบอนุญาตและแสดงให้เห็นเจ้าหน้าที่เห็นว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดต่อนายทะเบียนภายหลังได้รับอนุญาต การกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันการเกิดอาชญากรรมควบคู่กันไปกับการที่นายทะเบียนได้อนุญาตให้ประชาชนสามารถครอบครองอาวุธปืนได้ เนื่องจากภายหลังได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนไปแล้วอาจปรากฏว่า ภายหลังผู้ได้รับอนุญาตขาดคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้หรือมีสมรรถภาพทางร่างกายที่เปลี่ยนแปลงไป การกำหนดให้ใบอนุญาตมีอายุตลอดเวลาที่ผู้รับใบอนุญาตเป็นเจ้าของอาวุธปืน จึงไม่มีความเหมาะสม (สรารักษ์ สุวรรณเสรี และ อาคม ศรียาภย์, 2563; อนุญญา กันเพ็ญ, 2564: 3)

1.3 ปัญหาและอุปสรรคไม่มีกฎหมายกำหนดให้มีการจัดเก็บรายละเอียดของอาวุธปืน พบปัญหาการเก็บอัตลักษณ์ข้อมูลหัวกระสุนปืนและปลอกกระสุนปืนของอาวุธปืนที่นำมาดำเนินการทางทะเบียน ทั้งขั้นตอนก่อนและหลังการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน (แบบ ป.4) เช่น การนำมาทำเครื่องหมายทะเบียน การโอน การแจ้งย้ายไว้เป็นหลักฐาน ทำให้ไม่มีข้อมูลในการพิสูจน์อาวุธปืนและปลอกกระสุนปืนที่ใช้ในการกระทำความผิดตามกฎหมาย อันถือได้ว่าเป็นพยานหลักฐานสำคัญในการพิสูจน์ความผิดของผู้ก่อเหตุในการดำเนินคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับอาวุธปืน ทำให้การสืบสวนติดตามอาวุธปืนที่ก่อเหตุและผู้ก่อเหตุมาดำเนินคดีเป็นไปได้ยาก ไม่เอื้ออำนวยต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งก่อให้เกิดปัญหาการสวมทะเบียนอาวุธปืนเป็นจำนวนมาก กล่าวได้ว่าเป็นปัญหาที่ขาดการป้องกันก่อนการออกใบอนุญาตใหม่และใช้อาวุธปืน (แบบ ป.4) (วิสาขมาส อินทรชุตติ, 2564: 2)

1.4 ปัญหาและอุปสรรคการพกพาอาวุธปืน มีปัญหาเมื่อผู้กระทำความผิดที่มีการพกพาอาวุธปืนไปในที่สาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาตและให้เหตุผลของความจำเป็นในการพกพาอาวุธปืนที่ไม่เข้าข่าย เป็นเหตุจำเป็นเร่งด่วน เช่น ในการพกพาอาวุธปืนเพื่อการรักษาทรัพย์สินของตนเองไม่สามารถทำได้ เนื่องจากมิใช่เหตุจำเป็นเร่งด่วนในทางกฎหมาย ซึ่งจะเห็นได้ว่ากฎหมายมีปัญหาในกรณีถ้าหากมีโจรมาปล้นทรัพย์สิน และจำเลยไม่สามารถปกป้องตนเองและทรัพย์สินได้ เนื่องจากผิดกฎหมายในการพกพาอาวุธปืนเพื่อป้องกันทรัพย์สินของตน เนื่องจากไม่เข้าข่ายเหตุจำเป็นเร่งด่วน และเหตุการณ์นี้อาจส่งผลให้เกิดความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สินได้ ข้อกฎหมายมีปัญหาเนื่องจากกฎหมายไม่ได้แยกสถานการณ์ระหว่างสถานที่และเหตุจำเป็นในการพกพาอาวุธปืน ซึ่งในกรณีนี้มิได้มีเหตุจำเป็นในการพกพาอาวุธปืน และโทษของการพกพาอาวุธปืนมีโทษเบากว่าโทษของการมีอาวุธปืนโดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ ซึ่งบุคคลนั้นอาจมีปืนไว้เพื่อใช้ป้องกันตัวภายในบ้านหรือเคหสถาน และยังพบปัญหาด้านลักษณะการพกพาอาวุธปืน (ศุภรัฐ ประเสริฐपालฉัตร, 2565: 3)

จากกรณีเหตุการณ์โศกนาฏกรรมสังหารหมู่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลอุทัยสวรรค์ อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งทั่วไปเรียกว่า

“กราดยิงหนองบัวลำภู” มีผู้ก่อเหตุเป็นอดีตตำรวจใช้ปืนลูกกวมหมาย แต่มีประวัติเสพยาเสพติด ทำให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บหลายรายทั้งเด็กและผู้ใหญ่ สร้างความโศกเศร้าเสียใจให้กับทุกคนในสังคม ทำให้ประชาชนทั่วประเทศเกิดความหวาดกลัวเสียขวัญกำลังใจ เหตุการณ์รุนแรงนี้ไม่ใช่รอบแรกที่มีการกราดยิง จะเห็นว่าเมื่อต้นปี 2563 มีเหตุการณ์เกิดขึ้นถึง 2 ครั้งที่ลพบุรีและนครราชสีมา ซึ่งเป็นปัญหาการพกพาอาวุธปืนกฎหมายการครอบครองปืนยังไม่มีประสิทธิภาพ และหน้าเข้าคนที่ก่อเหตุร้ายยังเป็นข้าราชการตำรวจ ซึ่งถือเป็นเครื่องมือการสร้างความมั่นคงของรัฐ แต่กลับเป็นการทำลายความมั่นคงและกำลังทำลายความชอบธรรมในการถือครองอาวุธด้วย จากข้อมูลขององค์กรวิจัยในสวีตเซอร์แลนด์ Small Arms Survey เมื่อปี 2560 ระบุว่า ไทยครอบครองอาวุธปืนมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ของอาเซียน และอยู่ที่อันดับ 13 ของโลก ครอบครองปืนอยู่ 10,342,000 กระบอก เฉลี่ย 15.1 กระบอก ต่อ 100 คน ขณะที่การใช้อาวุธปืนก่อเหตุในไทย ข้อมูลจากกองสารนิเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ปี 2562 ระบุว่า รวมทั้ง 31,419 ครั้ง แบ่งเป็นปืนสั้นมีทะเบียน 6,410 ครั้ง ไม่มีทะเบียน 24,348 ครั้ง และเป็นปืนยาว 661 ครั้ง ส่วนในปี 2565 ข้อมูลจาก Gun Deaths by Country 2022 ระบุว่า ไทยมีอัตราการเสียชีวิตจากอาชญากรรมปืนสูงเป็นอันดับ 3 ของเอเชีย 3.91 ต่อ 100,000 คน เป็นรองเพียงประเทศอิรักและฟิลิปปินส์ ซึ่งเป็นคำถามว่าไทยนำเข้าอาวุธที่พลเรือนครอบครองได้มาก มาตรการควบคุมการเข้าถึงยังไม่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากนัก (บริษัท ฐานเศรษฐกิจ มัลติมีเดีย จำกัด, 2565ก)

2. แนวทางการแก้ไขปัญหาตามเจตนารมณ์พระราชบัญญัติอาวุธปืน พุทธศักราช 2490

2.1 แนวทางการแก้ไขปัญหาลดอุปสรรคการควบคุมอาวุธปืน

ควรมีการบัญญัติวัตถุประสงค์ที่เป็นอันตรายให้เป็นอาวุธปืน โดยศึกษากฎหมายควบคุมอาวุธปืนของต่างประเทศ และมาตรการสหประชาชาติ ในมาตรา 4 ดังนี้ 1) อาวุธปืน หมายควรรวมตลอดถึงอาวุธทุกชนิดซึ่งใช้ส่งเครื่องกระสุนปืน โดยวิธีระเบิดหรือกำลังดันของแก๊สหรืออัดลมหรือ เครื่องกลไกอย่างใด ซึ่งต้องอาศัยอำนาจของพลังงาน 2) ชิ้นส่วนใด ๆ ที่ประกอบเป็นอาวุธปืน กล่าวคือ ลำกล้อง เครื่องลูกเลื่อนหรือส่วนประกอบสำคัญของ

เครื่องลูกเลื่อน เครื่องลั่นไกหรือ ส่วนประกอบสำคัญของเครื่องลั่นไก และเครื่องส่งกระสุน ของกระสุน หรือส่วนประกอบสำคัญของสิ่งเหล่านี้ 3) เครื่องมือใด ๆ ที่ผลิตขึ้นมาจากโรงงานที่มีไซ้เกิดจากการเผาไหม้ของดินปืนที่ปากลำกล้องมากกว่า 8 จูล (6 ฟุต-ปอนด์) หรือปืนไฟฟ้าหรือเครื่องยิงลูกดอกไฟฟ้า หรือเครื่องบังคับเสียงให้เบา ผิดปกติหรือปลดปล่อยกันแสงและผ่อนแรงกระตักของอาวุธปืน 4) ส่วนหนึ่งส่วนใดของอาวุธนั้น ๆ ซึ่งรัฐมนตรีเห็นว่าสำคัญและได้ระบุไว้ในกฎกระทรวง 5) การประกาศแจ้งในราชกิจจานุเบกษาให้ทราบต้องจัดทำขึ้นในรัฐสภาอย่างน้อย 14 วันก่อนที่จะมีการตีพิมพ์ และหากรัฐสภาไม่มีวาระประชุมภายใน 7 วันหลังจากเริ่มการประชุมครั้งต่อไป ส่วนการครอบครองสิ่งเทียมอาวุธปืน เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 52/1 ห้ามผู้ใดขายสิ่งเทียมอาวุธปืนแก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ ในกรณีที่มิใช่ข้อสงสัยเกี่ยวกับอายุของผู้ซื้อ ให้ผู้ขายแจ้งให้บุคคลดังกล่าวแสดงบัตรประจำตัวประชาชนหรือหลักฐานอื่นที่แสดงอายุของบุคคลนั้นก่อน แล้วแต่กรณี (สหพัฒน์ หอมจันทร์, 2562: 63)

สำหรับการกำกับดูแล หรือแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด และการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน สิ่งการให้ฝ่ายปกครองภายใต้การนำของผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอ กำหนดตัวชี้วัดการทำงานเพื่อป้องกันภัยสังคมที่อาจเกิดขึ้น ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนด้วย หากพบว่า ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตขาดคุณสมบัติให้ดำเนินการสั่งเพิกถอนใบอนุญาตนั้นทันที ตามมาตรา 66 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 (บริษัท ฐานเศรษฐกิจ มัลติมีเดีย จำกัด, 2565ข) ซึ่งมาตรการควบคุมจะเริ่มตั้งแต่การพิจารณาใช้อำนาจทางปกครองตามกรอบที่กฎหมายมี 3 ส่วนสำคัญคือ ส่วนของประชาชนผู้ที่ต้องการอาวุธปืน ร้านค้าผู้ประกอบการค้าอาวุธปืนและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย หากประชาชนต้องการซื้อ มีและใช้อาวุธปืน ต้องมีวัตถุประสงค์ในการนำไปใช้ตามกฎหมายกำหนด คือ เพื่อป้องกันชีวิตและทรัพย์สิน เพื่อการกีฬาหรือเพื่อเก็บเท่านั้น และที่สำคัญคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตต้องเป็นไปตามกฎหมายกำหนด เช่น ต้องไม่เคยต้องโทษจำคุกในคดีอาหาร้ายแรงและต้องไม่มีพฤติกรรมประพฤติชั่วร้ายแรงอันอาจกระทำความผิดถึง

ความสงบเรียบร้อยของประชาชน เป็นต้น ร้านค้าผู้ประกอบการค้าอาวุธปืน ปัจจุบันยังไม่มีนโยบายที่จะจำกัดร้านค้าโดยเด็ดขาด ให้มีการเพิ่มจำนวนร้านค้าและร้านค้าที่มีอยู่ก็จะต่อไปอนุญาตทุกปี จำนวนอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนที่ร้านค้าแต่ละร้านจะมีจำหน่ายได้ถูกควบคุมโดยคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ให้ส่งนำเข้าและมีเพื่อจำหน่ายในแต่ละปีได้ไม่เกินจำนวนที่กำหนด คือ ปืนสั้นไม่เกิน 30 กระบอก ปืนยาวไม่เกิน 50 กระบอก/ต่อปี ส่วนการควบคุมการนำเข้าได้มีคำสั่งกระทรวงมหาดไทย จำกัดการออกใบอนุญาตให้บุคคลส่งหรือนำเข้าซึ่งอาวุธปืนสั้นและเครื่องกระสุนปืนที่ใช้อาวุธปืนสั้นต้องขอรับความเห็นชอบ จากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยก่อนที่นายทะเบียนท้องที่จะอนุมัติได้ และต้องให้ร้านค้าที่ได้รับอนุญาตให้เป็นผู้นำเข้าและให้นำอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนที่นำเข้รวมกับจำนวนโควตาของร้านนั้นด้วย อาวุธที่ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตสำหรับให้ทำ หรือส่ง หรือนำเข้า ซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน เพื่อการค้าหรือเพื่อใช้ส่วนตัว เช่น ปืนกลทุกชนิด ปืนยิงเร็ว หรือปืนซึ่งมีเครื่องกลไกที่บรรจุกระสุนเองให้สามารถยิงซ้ำได้ทุกขนาด เป็นต้น และอาวุธปืนที่นายทะเบียนจะออกใบอนุญาตให้ได้ต้องเป็นอาวุธปืนชนิดและขนาดที่กล่าวไว้ในกฎกระทรวงฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2522) ออกตามความในพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ต้องกลับมาทบทวนระบบและกฎหมายเกี่ยวกับการครอบครองปืนที่ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน บทบัญญัติบางประการเหมาะสมกับปัจจุบันหรือไม่ โดยเฉพาะหลักเกณฑ์การอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน การควบคุมการตรวจสอบและการลงโทษ เพราะสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอาจมีผลให้การควบคุมการมีและใช้อาวุธปืนที่ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่สอดคล้องและเหมาะสมกับปัจจุบัน (บริษัทฐานเศรษฐกิจ มัลติมีเดีย จำกัด, 2565ก)

2.2 แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคกฎหมายเกี่ยวกับการขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืน ควรกำหนดนายทะเบียนอนุญาตเกี่ยวกับอาวุธปืน ยกเลิกประกาศกระทรวงเดิม และแก้ไขเพิ่มออกประกาศกระทรวงมหาดไทยฉบับใหม่ในเรื่องแต่งตั้งนายทะเบียน เจ้าพนักงาน และเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 อาศัยอำนาจตามความใน

มาตรา 6 ที่ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกประกาศกระทรวงมหาดไทย มีอำนาจกำหนดให้ข้อ 1) ยกเลิกประกาศกระทรวงเดิม ข้อ 2) ให้แต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งต่อไปนี้เป็นนายทะเบียน คือ อธิบดีกรมการปกครองในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอำเภอ พิจารณาอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนของนายทะเบียน ต้องผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการกลั่นกรองเพื่อความปลอดภัย นายทะเบียน จึงจะพิจารณาอนุญาตได้และกำหนดเพิ่มเติม และข้อ 3) ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองเพื่อความปลอดภัย ประกอบด้วย บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญทางการแพทย์ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญด้านอาวุธปืน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่ในการกลั่นกรองคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตเพื่อเสนอต่อนายทะเบียนพิจารณาอนุญาต แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคการกำหนดคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตเกี่ยวกับอาวุธปืน ควรแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณสมบัติต้องห้ามของผู้ขออนุญาตเกี่ยวกับอาวุธปืน โดยเพิ่มเติมมาตรา 13 (10) - (12) ห้ามมิให้ออกใบอนุญาต ตามความในหมวดนี้แก่นุมาตรา 10 บุคคลซึ่งไม่มีใบรับรองจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญแสดงให้เห็นว่าเป็นผู้มีสุขภาพจิตดี อนุมาตรา 11 บุคคลซึ่งไม่มีใบรับรองจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ แสดงให้เห็นว่าเป็นผู้ไม่มีสารเสพติดในร่างกาย และอนุมาตรา 12 บุคคลซึ่งไม่มีใบรับรองว่าผ่านการฝึกอบรมวิธีการใช้งาน การดูแล การเก็บและการรักษาจากหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญ แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคการไม่มีกำหนดระยะเวลาในการให้มีและใช้อาวุธปืน เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 23 อนุมาตรา 3 กำหนดให้ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน มีอายุ 2 ปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาตและสามารถต่อใบอนุญาตได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการขอใบอนุญาตใหม่และใช้อาวุธปืนที่กำหนดในกฎหมาย (สรารักษ์ สุวรรณเสรี และอาคม ศรียาภัย, 2563; อนุญา กั้นเพ็ง, 2564: 3)

2.3 แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคไม่มีกฎหมายกำหนดให้มีการจัดเก็บรายละเอียดของอาวุธปืน ควรแก้ไขกฎหมายให้มีการจัดเก็บอัตลักษณ์ข้อมูลหัวกระสุนปืนและปลอกกระสุนปืนในทุกครั้งที่อาวุธปืนอยู่ในมือของนายทะเบียนท้องที่อันทำให้รัฐมีฐานข้อมูลของอาวุธปืนได้ โดยอาวุธปืนจะมาอยู่ในมือของนายทะเบียนท้องที่เมื่อมีการทำเครื่องหมายประจำอาวุธปืน ก่อนการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน

ตามมาตรา 10 และมาตรา 32 ในเวลาที่เหมาะสม ให้จัดเก็บอัตลักษณ์ ข้อมูลหัวกระสุน ปืนและปลอกกระสุนปืนสำหรับอาวุธปืนให้ได้มากที่สุด คือ ช่วงเวลาหลังจากนายทะเบียนมีการทำเครื่องหมายอาวุธปืน ซึ่งเป็นช่วงก่อนที่นายทะเบียนจะออกไปอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน กล่าวคือ ก่อนการออกไปอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนนายทะเบียน ห้องที่ควรจัดเก็บอัตลักษณ์ข้อมูล หัวกระสุนปืนและปลอกกระสุนปืนสำหรับอาวุธปืน เพื่อเป็นฐานข้อมูลที่ใช้สืบหาในอนาคตว่าปืนกระบอกใดเป็นปืนที่ใช้ในการกระทำความผิด ทำให้หาตัวผู้กระทำความผิดได้รวดเร็วขึ้น อันเป็นการส่งเสริมให้กระบวนการยุติธรรมทางอาญามีประสิทธิภาพ หลังจากรับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน (แบบ ป.4) ไปแล้ว อาวุธปืนจะกลับมาสู่มือของนายทะเบียนห้องที่เมื่อมีการดำเนินการทางทะเบียนอาวุธปืน เช่น โอน ย้ายที่อยู่ก็ต้องมีการจัดเก็บอัตลักษณ์ ข้อมูลหัวกระสุนปืนและปลอกกระสุนปืน เพื่อตรวจสอบยืนยันผลว่าเป็นอาวุธปืนกระบอกเดิมกับที่ได้รับใบอนุญาตไป ทำให้หาตัวผู้กระทำความผิดได้รวดเร็วขึ้น อันเป็นการส่งเสริมให้กระบวนการยุติธรรมทางอาญามีประสิทธิภาพ ทั้งยังเป็นการป้องกันการทุจริตสวมทะเบียนอาวุธปืนและป้องกันปัญหาอาวุธปืนซ้ำอีกด้วย (วิสาขมาส อินทรชูติ, 2564: 2)

2.4 แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคการพกพาอาวุธปืน ควรแก้ไข ปัญหาการพกพาอาวุธรายใหม่จะต้องขอใบอนุญาตซื้อปืน ต้องมีใบรับรองแพทย์ตรวจสุขภาพจิต มีผู้รับรองความประพฤติ อาทิ ผู้บังคับบัญชา กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน (รายเก่า) ทบพวนระยะเวลาใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน (ใบ ป.4) อาจ 3 ปี หรือ 5 ปี พิจารณาทบทวนความประพฤติว่าใช้ปืนได้หรือไม่ ผู้พินหน่าที่ไปแล้วยังมีความจำเป็นหรือไม่ กรณีกระทำความผิดเพิกถอนใบอนุญาตทันที ควรออกพระราชบัญญัติให้นำปืนเถื่อนมาคืนรัฐโดยไม่มีความผิดทางอาญา แต่ไม่ให้ขึ้นปืนที่มีใบอนุญาตและปืนเถื่อน จะต้องมีการตรวจสอบคุณสมบัติขั้นพื้นฐานว่ามีคุณสมบัติเพียงพอที่จะขออนุญาตซื้อปืน รวมถึงตรวจสอบสุขภาพจิต ซึ่งเวลาจะขออนุญาตซื้อปืนจะต้องมีใบรับรองจากแพทย์ จะต้องมีคนรับรอง เช่น หากเป็นข้าราชการ ต้องมีผู้บังคับบัญชารับรอง มีความประพฤติที่ไม่เป็นภัย เช่น ไม่ดื่มสุราแล้วขาดสติ หรือเป็นคนที่มีความประพฤติ มีอารมณ์ใช้ความรุนแรง ซึ่งผู้ที่จะขออนุญาตซื้อปืนรายใหม่จะดูความประพฤติด้วย ส่วนคนที่มียุติ

ไว้ในครอบครองจะต้องมีการทบทวน ในการที่ให้มีและใช้อาวุธปืนได้ คือมีใบอนุญาตให้มี และใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน (ป.4) ว่าจะมีการทบทวนระยะกี่ปี 3 ปี หรือ 5 ปี ทั้งหมดนี้คือการเปลี่ยนแปลงระเบียบใหม่ สื่อมวลชนจะต้องสร้างความเข้าใจกับสังคม ด้วยว่ามีให้ใช้ที่บ้าน ป้องกันทรัพย์สิน ไม่ได้ให้พกพาไปไหน ถ้าพกพาอาจจะเพิกถอน ได้ เช่น ถ้าดื่มสุราแล้วนำไปด้วย ก็อาจจะเพิกถอนใบอนุญาตได้ ส่วนอาวุธเถื่อน ทั้งหมด ตำรวจจะต้องดำเนินการอย่างเข้มงวดและเอาผิดตามกฎหมาย (บริษัท ไทย บรอดคาสต์ติ้ง จำกัด, 2565) ต้องศึกษาถึงกฎหมายของต่างประเทศ เพื่อให้ทราบถึง กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ สามารถบังคับใช้ได้จริง และสามารถลดจำนวนอาชญากรรม อันเกิดจากการพกพาอาวุธปืนไปเป็นเครื่องมือในการก่ออาชญากรรมลงได้ (บงกช เอกกานูธนกร, 2557: 66)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาปัญหาอุปสรรคพระราชบัญญัติอาวุธปืน พุทธศักราช 2490 พบว่า 1) ปัญหาอุปสรรคการควบคุมการมีและใช้อาวุธปืน คนไทยมีสิทธิและเสรีภาพในการครอบครองซื้อขายอาวุธปืนได้อย่างเสรี การควบคุมการมีและใช้อาวุธปืนตามกฎหมายอาวุธปืนของประเทศไทยในปัจจุบันยังไม่เหมาะสม ปัญหาการใช้อำนาจดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ ปัญหาการเพิกถอนใบอนุญาตและการริบอาวุธปืน ปัญหาเกี่ยวกับการตรวจสอบและการลงโทษ 2) ปัญหาและอุปสรรคกฎหมายเกี่ยวกับการขอ อนุญาตมีและใช้อาวุธปืน กฎหมายฉบับที่มีการบังคับใช้ในปัจจุบันใช้มาเป็นระยะเวลา นานด้วยสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง การกำหนดให้มีใบอนุญาตมีอายุ ตลอดเวลาที่ผู้รับใบอนุญาตเป็นเจ้าของอาวุธปืนยังไม่เหมาะสม 3) ปัญหาและอุปสรรค ไม่มีกฎหมายกำหนดให้มีการจัดเก็บรายละเอียดของอาวุธปืน พบปัญหาการเก็บ อัปเดตลักษณะข้อมูล ทำให้ไม่มีข้อมูลในการพิสูจน์อาวุธปืน รวมทั้งก่อให้เกิดปัญหาการสวม ทะเบียนอาวุธปืนเป็นจำนวน และ 4) ปัญหาและอุปสรรคการพกพาอาวุธปืน พบปัญหา การพกพาอาวุธปืนไปในที่สาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาต สอดคล้องกับงานวิจัยของ สหพัฒน์ หอมจันทร์ (2562: 54) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายเกี่ยวกับการ

ควบคุมอาวุธปืนในประเทศไทย: ศึกษากรณีมาตรการทางกฎหมายอาญากับมาตรการทางกฎหมายการคลัง ผลการศึกษาพบว่า พระราชบัญญัติดังกล่าวมีปัญหาที่สำคัญคือ บทบัญญัติมีความไม่ชัดเจน และสิ่งประดิษฐ์ร้ายแรงที่ถูกผลิตขึ้นใหม่ยังไม่มีบทบัญญัติควบคุม รวมถึงการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน และการอนุญาตให้พาอาวุธปืนติดตัวตลอดจนมาตรการบังคับทางอาญาและมาตรการด้านค่าธรรมเนียม และภาษีศุลกากรกับภาษีสรรพสามิตมีความไม่เหมาะสม จึงควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเหล่านี้ให้มีความเหมาะสม โดยบทบัญญัติของพระราชบัญญัติจะต้องถูกต้องทั้งในด้านรูปแบบและเนื้อหา มีความชัดเจน ซึ่งจะส่งผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการที่จะมีและใช้อาวุธปืนหรือพาอาวุธปืนติดตัวเมื่อพิจารณาจากความจำเป็นของตนเอง

2. ผลการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาดตามเจตนารมณ์พระราชบัญญัติอาวุธปืน พุทธศักราช 2490 1) แนวทางการแก้ไขปัญหาคอสมการควบคุมอาวุธปืน ควรมีการบัญญัติวัตถุที่เป็นอันตรายให้เป็นอาวุธปืน โดยศึกษากฎหมายควบคุมอาวุธปืนของต่างประเทศ และมาตรการสหประชาชาติ 2) แนวทางการแก้ไขปัญหาคอสมการกฎหมายเกี่ยวกับการขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืนควรมีการยกเลิกประกาศกระทรวงเดิม และแก้ไขเพิ่มเติมออกประกาศกระทรวงมหาดไทยฉบับใหม่ในเรื่องแต่งตั้งนายทะเบียน เจ้าพนักงาน และเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 3) แนวทางการแก้ไขปัญหาคอสมการไม่มีกฎหมายกำหนดให้มีการจัดเก็บรายละเอียดของอาวุธปืน ควรมีแก้ไขกฎหมายให้มีการจัดเก็บอัตลักษณ์ข้อมูล หัวกระสุนปืนและปลอกกระสุนปืนในทุกครั้งที่อาวุธปืนอยู่ในมือของนายทะเบียนห้องที่ อันทำให้รัฐมีฐานข้อมูลของอาวุธปืนได้กว้างขวาง 4) แนวทางการแก้ไขปัญหาคอสมการพกพาอาวุธปืน การแก้ไขปัญหาคอสมการพกพาอาวุธปืนใหม่ จะต้องขอใบอนุญาตซื้อปืน ต้องมีใบรับรองแพทย์ตรวจสุขภาพจิต มีผู้รับรองความประพฤติ อาทิ ผู้บังคับบัญชา กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน (รายเก่า) ทบพวนระยะเวลาใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน ซึ่ง บงกช เอกกาญจนกร (2557: 180) ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการพกพาอาวุธปืนในประเทศไทย พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับการพกพาอาวุธปืนในประเทศไทยควรมีการจัดฝึกอบรมในเรื่องการยิงปืนจากสมาคมยิงปืนหรือ

กระทรวงมหาดไทย ผู้รับผิดชอบในการออกใบอนุญาตพกพาอาวุธปืน มีการสอบข้อเขียน วัดความรู้เกี่ยวกับอาวุธปืนและการใช้อาวุธ มีการทดสอบเกี่ยวกับการยิงปืนในสนามยิงปืน เฉกเช่นเดียวกับการทำใบอนุญาตขับซีรถยนต์ เพื่อให้ทราบได้ว่าบุคคลผู้มาขอใบอนุญาตพกพาอาวุธปืนติดตัวนั้น สามารถใช้ปืนได้โดยวิธีที่ถูกต้องและใช้ปืนเป็น โดยกระบวนการนี้ต้องทำซ้ำทุก ๆ สามปี ดังที่ประเทศญี่ปุ่นได้ปฏิบัติ ทั้งนี้กระบวนการดังกล่าวนี้อาจสามารถกระทำได้ตั้งแต่การขอใบอนุญาตมีและใช้อาวุธปืน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรให้ประชาชนมีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไว้ในครอบครองได้ เพื่อวัตถุประสงค์ในการกีฬาและการล่าสัตว์ ภายใต้กฎหมายที่ควบคุมอาวุธปืนได้อย่างเข้มงวด ไม่ว่าจะเป็ใบอนุญาตประเภทอาวุธปืนที่สามารถครอบครองได้
2. ควรเข้มงวดเรื่องเก็บรักษาอาวุธปืนโดยทำแผนผังใหม่ให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเจ้าหน้าที่จะมาทำการตรวจสอบทุกปี
3. การขอใบอนุญาตครอบครองปืนนั้น ประเทศไทยควรมีการเข้าอบรมทั้งวัน มีการสอบทั้งภาคทฤษฎี (สอบข้อเขียน) และภาคปฏิบัติ และมีการทดสอบในสนามยิงปืน
4. ควรผ่านการทดสอบด้านสุขภาพจิต และต้องผ่านการตรวจสอบประวัติอย่างเข้มงวดโดย

เอกสารอ้างอิง

- ชาติชาย วิริยะเจริญกิจ และสุรัสวดี แสนสุข. (2562). มาตรการควบคุมอาวุธปืนในประเทศไทย: ปัญหาและแนวทางแก้ไข. วารสารศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 6(2), 91-108.
- ทวิยศ ศรีเกต. (2559). กฎหมายการพกปืนและสิ่งเทียมอาวุธปืนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. 2490. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

- บงกช เอกกาญจนกร. (2557). ปัญหาเกี่ยวกับการพกพาอาวุธปืนในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- บริษัท ฐานเศรษฐกิจ มัลติมีเดีย จำกัด. (2565ก). กราดยิงหนองบัวลำภู ทำไม่ควบคุมปืนไม่ได้ ไทยเสียชีวิตเพราะปืนสูงแค่ไหน? สืบค้น 1 ตุลาคม 2565, จาก <https://www.thansettakij.com/>
- บริษัท ฐานเศรษฐกิจ มัลติมีเดีย จำกัด. (2565ข). กราดยิงหนองบัวลำภู "มหาดไทย" ตื่นคุมขอใช้ปืน พร้อมสั่งเพิกถอนอนุญาต. สืบค้น 1 ตุลาคม 2565, จาก <https://www.thansettakij.com/>
- บริษัท ไทย บรอดคาสติ้ง จำกัด. (2565). ส่งมาตรการรัฐแก้ปัญหา เตรียมออกกฎหมายคืนปืนเถื่อน-คุมสารตั้งต้นผลิตยาเสพติด. สืบค้น 1 ตุลาคม 2565, จาก <https://workpointtoday.com/politics-gunanddrugs/>
- มนตรี ดอนฟุ้งไพร. (2562). อาวุธปืนทางนิติวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: สถาบันนิติวิทยาศาสตร์.
- มานิตย์ จุมปา และพลสันต์ เลียงบุญเลิศชัย. (2552). รัฐธรรมนูญแห่งสหรัฐอเมริกา คำอธิบายเรียงมาตราพร้อมคำพิพากษาศาลฎีกา. กรุงเทพฯ: วิทยุชน.
- วิสาขมาส อินทรชูติ. (2564). ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ศึกษาเฉพาะกรณีอาวุธปืน. สืบค้น 1 ตุลาคม 2565, จาก <https://www.lawgrad.ru.ac.th/Abstracts/1306>
- ศุภรัฐ ประเสริฐपालันตร. (2565). ปัญหาเกี่ยวกับการพกพาอาวุธปืน ตามมาตรา 8 ทวิ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 กรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สรารักษ์ สุวรรณเสรี และอาคม ศรียาภัย. (2563). กฎหมายและคดีอาวุธปืน (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: แสงจันทร์การพิมพ์.

- สหพัฒน์ หอมจันทร์. (2562). ปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมอาวุธปืนในประเทศไทย: ศึกษากรณีมาตรการทางกฎหมายอาญากับมาตรการทางกฎหมายการคลัง. *วารสารวิชาการอาชญวิทยาและนิติวิทยาศาสตร์*, 5(1), 54.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2564). ตำรวจไซเบอร์หลายโกดังขายปืนออนไลน์ พบอาวุธปืนเถื่อนกว่า 2,000 กระบอก ลูกกระสุนปืนกว่า 1 ล้านนัด มูลค่ามากกว่า 50 ล้านบาท. สืบค้น 1 ตุลาคม 2565, จาก <https://policetv.tv/archives/19583>.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2545). *เคล็ดลับการทำวิจัยในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย.
- อนัญญา กันเพ็ง. (2564). *ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืน*. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อุทุมพร จามรมาน. (2531). *การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ: เน้นวิธีวิเคราะห์เมตต้า*. กรุงเทพฯ: ฟินนี่พับบลิชซิง.
- Cooper, D. R. (2007). *Business research methods* (9th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Gilson, L. (2014). Qualitative research synthesis for health policy analysis: What does it entail and what does it offer? *Health Policy and Planning*, 29(2), 4.

